

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobci:

- a) T. D. H., narozené dne X,
b) nezl. T. S. N., narozeného dne X,
oba státní příslušností Vietnamská socialistická republika,
oba bytem X,

oba zastoupeni Mgr. Markem Sedlákem, advokátem,
sídlem Moravské náměstí 754/13, 602 00 Brno,

proti

žalované:

Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 6. 2025, č. j. MV-66801-4/SO-2025,

takto:

- I. Žaloba žalobkyně a) se zamítá.
- II. Žaloba žalobce b) se odmítá.
- III. Žalobkyně a) nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Žalobci – matka a její nezl. syn – se domáhali zrušení v záhlaví specifikovaného rozhodnutí žalované, kterým zamítla odvolání žalobkyně a) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 26. 3. 2025, č. j. OAM-9011-24/TP-2020. Uvedeným rozhodnutím správního orgánu I. stupně byla zamítnuta žádost žalobkyně a) o povolení k trvalému pobytu podle § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců, neboť nebyly splněny podmínky podle § 68 tohoto předpisu.

II. Obsah žaloby

2. Žalobci k věci uvedli, že nezl. žalobce b) je dalším účastníkem správního řízení žalobkyně a) především z toho důvodu, že se narodil na území ČR, Vietnam je pro něj *de facto* cizí zemí, umí dokonale česky, v tuzemsku i absolvuje povinnou školní docházku. Vietnamštinu naproti tomu ovládá pouze částečně, neumí v ní číst ani psát, plnění školních povinností by pro něj bylo obtížné. Je proto ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte v nejlepším zájmu žalobce b) umožnit žalobkyni a) pobyt na území, protože jinak by jej musel i s ní opustit. Namítli dále použití nesprávné právní úpravy, protože řízení bylo zahájeno ještě před účinností novely § 168 zákona o pobytu cizinců, na účastenství žalobce b) se tedy novelizovaná úprava nevztahuje.
3. Dále žalobkyně a) uvedla, že si je vědoma toho, že v době podání žádosti žila na území ČR pět let pouze v režimu fikce podle § 47 zákona o pobytu cizinců v souvislosti se žádostí o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny, a nesplňuje proto podmínky § 68 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, jak je judikatura běžně vykládá. To však neznamená, že by žádost musela být zamítnuta bezpodmínečně. Odkázala při tom na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 25. 3. 2021, čj. 30 A 3/2019-45. Má za to, že v jejím případě jsou dány individuální okolnosti, kvůli nimž zamítnutí žádosti nepřiměřeně zasahuje do práv na soukromý a rodinný život. Je nutno dát přednost ochraně těchto práv a pobyt povolit. Tuto argumentaci již uvedla v odvolání a trvá na ní i v soudním řízení, neboť byla vypořádána nepřezkoumatelně. Dále má za to, že má nárok na samostatné povolení k pobytu po 5 letech pobytu na území podle čl. 15 odst. 1 směrnice Rady 2003/86/ES, které je ustanovením § 68 zákona o pobytu cizinců transponováno.
4. Žalobci navrhli, aby soud rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalované

5. Žalovaná ve svém vyjádření shrnula dosavadní průběh správního řízení. Trvá na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí. Odkázala na něj, neboť žalobci uvedli stejné námitky, jako žalobkyně a) již ve správním řízení.
6. V žalobě je uveden též nezletilý žalobce b), který účastníkem správního řízení nebyl. Žalovaná souhlasí s žalobci, že se na ně nevztahuje úprava § 168 zákona o pobytu cizinců po novele v roce 2023. Dle jejího názoru nicméně žalobce b) účastníkem řízení skutečně být neměl. V době podání žádosti zákon o pobytu cizinců nestanovil *ex lege*, kdo je a kdo není účastníkem, použije se tedy obecná úprava § 27 správního řádu. Povolení k pobytu se vždy vydává konkrétní osobě, není tu společenství práv a povinností, které by bylo třeba zvlášť zohledňovat. Dotčení nezletilého syna žalobkyně a) je pouze nepřímé, čímž je podle § 27 odst. 2 uvedeného předpisu jeho účastenství ve správním řízení vyloučeno. Odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu (NSS) ze dne 25. 2. 2010, čj. 2 As 77/2009-63.
7. Žalovaná navrhla, aby soud žalobu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

8. Z předloženého správního spisu vyplynuly následující pro věc samou podstatné skutečnosti.
9. Žalobkyně a) podala žádost o povolení k trvalému pobytu dne 14. 7. 2020. Uvedla, že na území žije s manželem, panem T. D. N., státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky. Jako účel pobytu uvedla, že žádá o trvalý pobyt po pěti letech. Dne 15. 9. 2020 vyzval správní orgán I. stupně žalobkyni k odstranění vad žádosti, které byly následně odstraněny doložením potřebných dokumentů dne 19. 11. 2020.
10. Správní orgán I. stupně řízení přerušil usnesením ze dne 10. 12. 2020, č. j. OAM-9011-11/TP-2020, a to do doby právní moci rozhodnutí o žádosti žalobkyně o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloučení rodiny, vedeného pod sp. zn. OAM-09216/DP-2016. Ode dne 15. 4. 2021 bylo v řízení pokračováno, o čemž byla žalobkyně vyrozuměna.
11. Dne 12. 5. 2021 vydala žalovaná opatření proti nečinnosti, č. j. MV-65399-3/SO-2021, kterým uložila správnímu orgánu I. stupně rozhodnout ve věci do 30 dnů od doručení tohoto opatření. Dne 3. 6. 2021 uvedený správní orgán řízení opět přerušil usnesením, č. j. OAM-9011-15/TP-2020, a to opět do doby vydání rozhodnutí o prodloužení dlouhodobého pobytu vedeného pod stejnou spisovou značkou. Správní spis dále obsahuje dvě rozhodnutí Městského úřadu Rakovník o změně koncese žalobkyně k živnostenskému podnikání.
12. Dne 26. 1. 2024 vydal správní orgán I. stupně zamítavé rozhodnutí ve věci dlouhodobého pobytu za účelem sloučení rodiny, č. j. OAM-9216-77/DP-2016; MV-118926-14/OAM-2018, neboť nositeli oprávnění k trvalému pobytu (manželu žalobkyně) bylo toto oprávnění zrušeno. Dne 9. 7. 2024 vyrozuměl správní orgán I. stupně žalobkyni a) o pokračování v řízení o trvalém pobytu.
13. Vyjádření k podkladům pro rozhodnutí obdržel správní orgán I. stupně dne 25. 7. 2024. Argumentace v něm se koncentrovala kromě žalobce b) též okolo nezletilé dcery žalobkyně. Ve smyslu čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte je v nejlepším zájmu dětí žalobkyně a) povolit jí trvalý pobyt na území. Je si vědoma toho, že v době podání žádosti žila na území ČR pět let pouze v režimu fikce podle § 47 zákona o pobytu cizinců v souvislosti se žádostí o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení rodiny s manželem, a nesplňuje proto podmínky § 68 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, jak je judikatura běžně vykládá, což však neznamená, že by žádost musela být zamítnuta bezpodmínečně.
14. Správní orgán I. stupně žádost rozhodnutím dne 26. 3. 2025 zamítl. Žalobkyně na první pohled nezískala potřebnou dobu pobytu podle příslušných ustanovení. Důležité bylo posouzení otázky, jak bude posouzeno povolení k dlouhodobému pobytu vedené pod sp. zn. OAM-9216/DP-2016. Jelikož tato žádost byla zamítnuta, nelze dobu pobytu započítat pro účely dlouhodobého pobytu.
15. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně a) odvolání dne 10. 4. 2025. V něm argumentovala obdobně jako ve vyjádření k podkladům k rozhodnutí správního orgánu I. stupně, kromě vazby na nezletilou dceru poukázala i na rodinný vztah k žalobci b). Rovněž shodně polemizovala s fikcí pobytu a jeho započitatelností. Poukázala na evropskou směrnici Rady 2003/86/ES, o právu na sloučení rodiny, která podle ní nerozlišuje mezi pobytem na základě povolení a na základě fikce, a umožňuje samostatné povolení k pobytu.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“).
17. Soud ve věci rozhodl bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalobci jeho nařízení nepožadovali a žalovaný se k zaslané výzvě nevyjádřil.
18. Při posouzení dané věci soud vycházel z následujících ustanovení právních předpisů.
19. Podle § 47 odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) *[p]okud doba platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu uplyne před rozhodnutím o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení doby jeho platnosti, považuje se vízum nebo povolení k dlouhodobému pobytu za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti. To neplatí, jestliže žádost podle věty první nebyla podána v souladu s podmínkami uvedenými v odstavcích 1 až 3, v § 45 nebo v době, kdy se tento zákon na cizince nevztahuje podle § 2.*
20. Podle § 68 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *[p]ovolení k trvalému pobytu se na žádost vydá cizinci, který ke dni podání žádosti pobývá na území nepřetržitě po dobu nejméně 5 let.*
21. Podle § 68 odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců *[d]o doby pobytu podle odstavce 1 se započítávají doba pobytu na území na dlouhodobé vízum a na povolení k dlouhodobému pobytu, není-li dále stanoveno jinak.*
22. Podle § 68 odst. 3 písm. f) zákona o pobytu cizinců (ve znění do 30. 6. 2023) *[d]o doby pobytu podle odstavce 1 se nezapočítává doba pobytu na základě oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4, 6, 8, 9 nebo 10 anebo podle § 60 odst. 4; to neplatí, pokud na základě žádosti zakládající oprávnění k pobytu podle § 47 odst. 4 nebo 6 nebo podle § 60 odst. 4 bylo povolení k dlouhodobému pobytu vydáno nebo byla prodloužena jeho platnost nebo byla prodloužena platnost dlouhodobého víza a doba pobytu na území na toto vízum.*
23. Podle § 27 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) *[ú]častníky řízení (dále jen „účastník“) jsou v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu.*
24. Podle § 27 odst. 2 správního řádu *[ú]častníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.*
25. Podle čl. IV bod 4 zákona č. 173/2023 Sb. *[ř]ízení podle zákona č. 326/1999 Sb. zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne pravomocně neskončené se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; v tomto řízení se však postupuje podle § 50 odst. 4, § 50a odst. 3 a § 118 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.*
26. Podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. *[n]estanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.*
27. Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. *[k]do tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.*

28. Soud se předně zabýval otázkou aktivní procesní legitimace obou žalobců. Ti podali k soudu společnou žalobu, jíž se domáhali zrušení napadeného rozhodnutí. Tvrdili přitom, že měli být zkráceni na svých právech nevydáním rozhodnutí o pobytovém oprávnění žalobkyně a), mimo jiné tím, že s žalobcem b) nebylo jednáno jako s účastníkem řízení. Je-li přitom podán společný návrh na zahájení řízení, aktivní legitimace každého z navrhovatelů se posuzuje zvlášť (rozsudek NSS ze dne 29. 10. 2015, čj. 9 Afs 58/2015-127). V případě žalobkyně a) je procesní legitimace ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. zjevná, neboť rozhodnutí o povolení k trvalému pobytu zcela bezprostředně zasahuje do její právní sféry. Soud nicméně dospěl k odlišnému závěru v případě nezl. žalobce b).
29. Žaloba nezl. žalobce b) je **nepřípustná**.
30. Soud v případě nezl. žalobce b) dospěl k závěru, že je osobou k podání žaloby zjevně neoprávněnou. Žalobce b) nebyl dle obsahu správního spisu účastníkem správního řízení, ani není adresátem napadeného rozhodnutí. Uvedenou situaci se zabývá bohatá judikatura NSS. Podle právní věty rozsudku tohoto soudu ze dne 11. 3. 2008, čj. 8 As 46/2007-98 „[p]rocesně je k podání žaloby legitimován ten, kdo má způsobilost být účastníkem řízení a tvrdí, že došlo ke zkrácení jeho práv; ve smyslu § 65 s. ř. s. (tj. u řízení o žalobách proti rozhodnutí správního orgánu) se procesní legitimace zakládá tvrzením o tom, že došlo ke zkrácení práv žalobce. Závěr o tom, zda skutečně byl či nebyl zkrácen, učiní následně soud jako závěr o věcné legitimaci, jež je určující pro úspěšnost či neúspěšnost žaloby. Proto soud před meritorním projednáním žaloby posuzuje, zda jsou splněny podmínky řízení mimo jiné v tom, že žalobce skutečně tvrdí, že úkonem správního orgánu došlo k zásahu do jeho práv. Není dostačující, jestliže žalobce namítá porušení jeho práv pouze v obecné rovině, ale musí být zřejmé, do kterého jeho skutečného práva mělo být zasazeno.“
31. Podle rozsudku NSS ze dne 7. 5. 2015, čj. 9 Ads 278/2014-73, č. 3425/2016 Sb. NSS, „[s]myslem široce nastavených mezí § 65 odst. 1 s. ř. s. zahrnujících i osoby, které nebyly účastníky správního řízení, není poskytnout ochranu každému, koho se může rozhodnutí správního orgánu nějakým způsobem dotknout, ale těm, kteří jsou jím přímo závazně zasazeni a nemají žádný jiný způsob, jakým by se mohli proti přímému zásahu do svých subjektivních práv účinně bránit. (...) Žalobní legitimace však nemá a nemůže svědčit všem těm, kteří mohli být nějakým způsobem rozhodnutím správního orgánu nepřímou zasazení. Napadnout rozhodnutí o uložení sankce za správní delikt či přestupek proto nemůže např. manžel či manželka přestupce s odůvodněním, že uložená sankce má dopady do jejich společného jmění, ale pouze přestupce. (...) Podmínkou žalobní legitimace ve správním soudnictví je, že žalobce musí být osobou, jejichž práv se rozhodnutí závazně a autoritativně dotýká přímo, nikoli sekundárně.“
32. Odmítnutí žaloby pro její podání osobou zjevně neoprávněnou je nicméně třeba pečlivě uvážit, neboť „[o]dmítnutí návrhu proto, že byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], lze vyhradit pouze případům nedostatku procesní legitimace a jen zcela zjevným nedostatkům legitimace hmotné, zjistitelným bez pochyb okamžitě, zpravidla již z návrhu samotného. Pokud tomu tak není, musí soud návrh věcně projednat; vyjde-li v této fázi nedostatek aktivní legitimace najevo, rozhodne o věci rozsudkem“ (rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2005, č. j. 4 As 50/2004-59, č. 1043/2007 Sb. NSS).
33. Z této judikatury vychází i komentářová literatura, podle níž „[s]plnění podmínek aktivní procesní legitimace bude tedy dáno, bude-li žalobce logicky důsledně a myslitelně tvrdit možnost dotčení vlastní právní sféry napadeným rozhodnutím. To, zda je dotčení podle povahy věci vůbec myslitelné, závisí na povaze a předmětu rozhodnutí (srov. k tomu přiměřeně usnesení RS NSS 1

*Ao 1/2009-120, bod 34). Bude-li např. zjevné, že napadené rozhodnutí se již ze samé podstaty nemůže žalobce nijak týkat, nemohlo se ho v žádném myslitelném případě jakkoliv dotknout na právní sféře, nejsou dány podmínky aktivní procesní legitimace a budou dány podmínky pro odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Pokud se rozhodnutí dotýká práv vícero osob, musí žalobce tvrdit dotčení na vlastních právech, nikoliv na právech třetí osoby.“ (KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní: Komentář*. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.)*

34. Postup podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. je přípustný pouze tehdy, je-li neoprávněnost osoby, která návrh na zahájení řízení podala, zcela zjevná. Základním předpokladem pro aktivní legitimaci v řízení o žalobě proti rozhodnutí je přímé dotčení na právech toho, kdo žalobu k soudu podává. Naopak sekundární dopad do právní sféry oprávněnosti podání nesvědčí. Je tedy potřeba předně posoudit otázku, zda je nezl. žalobce b) vůbec oprávněn žalobu k soudu v této věci podat.
35. Pravidlo, že účastníkem řízení je pouze žadatel, bylo do § 168 odst. 6 zákona o pobytu cizinců zaneseno až s novelou provedenou zákonem č. 173/2023 Sb. V dané věci se tak užije obecná úprava správního řádu o účastenství podle § 27 správního řádu.
36. Úvodem je třeba zmínit, že řízení o povolení k trvalému pobytu je řízením o žádosti. Nezl. žalobce b) tak není tzv. hlavním účastníkem ve smyslu § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu, neboť není v této věci žadatelem, a zároveň zjevně není osobou, na niž se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu podle § 27 odst. 1 písm. b) správního řádu (srov. rozsudky ze dne 14. 4. 2023, čj. 2 Azs 194/2022-33, ze dne 23. 10. 2019, čj. 9 Azs 256/2019-22, či ze dne 11. 10. 2017, čj. 9 Azs 214/2017-58). Předmětem řízení byla toliko veřejná subjektivní práva žalobkyně a), která je žadatelkou. Ani nerozlučné společenství práv či povinností tu zcela zjevně není.
37. Pokud jde o možné vedlejší účastenství ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu, tedy zda by mohl být nezl. žalobce b) rozhodnutím ve věci žalobkyně a) přímo dotčen na svých právech a povinnostech, vychází judikatura NSS obecně z principu, že v řízení v pobytových věcech je účastníkem výlučně žadatel [například rozsudky NSS ze dne 25. 2. 2010, čj. 2 As 77/2009-63 (ve vztahu k trvalému pobytu), nebo ze dne 22. 3. 2016, čj. 5 As 244/2015-34].
38. Výjimečně se nicméně připouští též (vedlejší) účastenství jiných osob než žadatele samého. Podle rozsudku ze dne 23. 10. 2019, čj. 9 Azs 256/2019-22, č. 3937/2019 Sb. NSS, „[r]odinný příslušník žadatele o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny může být účastníkem správního řízení o takové žádosti podle § 27 odst. 2 správního řádu, nikoliv však podle § 27 odst. 1 písm. a) téhož zákona, neboť se na něj nevztahuje společenství práv nebo povinností se žadatelem.“ Uvedené zároveň platí i opačně – vedlejším účastníkem řízení mohou být i osoby, které od žadatele svůj pobytový titul (v projednávaných případech šlo o zaměstnanecké karty) odvozují (rozsudek NSS ze dne 18. 2. 2022, čj. 5 Azs 308/2020-76, nebo ze dne 21. 11. 2024, čj. 1 Azs 168/2024-30).
39. Vždy je ale třeba určité navázání pobytových oprávnění, což v této věci splněno není. Žalobkyně a) nepodala žádost o trvalý pobyt za účelem sloučení rodiny, což ani zákon o pobytu cizinců neumožňuje – výjimku představuje ve vztahu k projednávané věci pouze § 66 odst. 1 tohoto předpisu, který ale na danou situaci nelze aplikovat, neboť uvedené ustanovení umožňuje odvodit své pobytové oprávnění dítěti od rodiče, ovšem nikoliv naopak. Nezl. žalobce b) na území pobývá na základě trvalého pobytu (patrně jako cizinec narozený na území podle § 88 odst. 3 zákona o pobytu cizinců), a jeho pobytové oprávnění

tak okamžikem udělení není od nikoho dalšího odvozováno, a nelze jej z tohoto důvodu ani zrušit. Je tak na pobytovém statusu žalobkyně a) zcela nezávislé.

40. Stejně tak lze v kontextu úpravy platné a účinné do 30. 6. 2023 o vedlejším účastenství ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu uvažovat v případech řízení o správním vyhoštění, v němž může dojít k zásahu do rodinného a soukromého života blízkých příbuzných (viz rozsudky NSS ze dne 11. 10. 2017, čj. 9 Azs 214/2017-58, ze dne 24. 2. 2016, čj. 6 Azs 284/2015-25, či ze dne 26. 11. 2009, čj. 5 As 95/2008-73). O takové řízení se však v tomto případě nejedná.
41. V dané věci je tak zřejmé, že k zásahu do práv nezl. žalobce b) v souvislosti s neudělením trvalého pobytu jeho matce sice dojde, nicméně tento bude nepřímý a zprostředkovaný. Není to nezl. žalobce b), o jehož právech a povinnostech se v přezkoumávaném řízení rozhodovalo. Rozhodnutí o pobytovém oprávnění jeho matky nezasahuje bezprostředně do jeho právní sféry, ani není opomenutým účastníkem správního řízení. Soud má tedy za to, že v daném případě schází nezl. žalobci b) již legitimace procesní, neboť zásah do jeho práv je pouze zprostředkovaný, jak bylo uvedeno výše v části tohoto rozsudku věnované věcnému vypořádání námitek žalobkyně a).
42. K tomu soud uvádí, že se již při svém prvním úkonu při přípravě věci z důvodu této zjevné absence žalobní legitimace dotázal přípisem ze dne 22. 7. 2025, čj. 1 A 29/2025-13, právního zástupce, zda bude nezl. žalobce b) v řízení vystupovat v pozici osoby žalující, nebo na řízení zúčastněně a jak bude v řízení zastoupen. K tomu dne 24. 7. 2025 právní zástupce sdělil, že bude v řízení vystupovat skutečně jako žalobce a zastupovat jej bude rovněž on, k čemuž doložil. příslušnou plnou moc. Soud s ním proto i nadále v řízení jednal jako s jedním se žalobců, nicméně s ohledem na zjevnost jeho nedostatku aktivní procesní legitimace a z důvodu efektivnosti soudního řízení od něj již nevyžadoval splnění další podmínky, a to zaplacení příslušného soudního poplatku za podání žaloby.
43. Z výše uvedených důvodů tak soudu nezbylo než žalobu nezl. žalobce b) výrokem II. tohoto rozsudku pro nepřípustnost odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neboť žalobce je osobou k podání žaloby proti napadenému rozhodnutí žalovaného zjevně neoprávněnou.
44. Věcně se soud zabýval již pouze žalobou žalobkyně a).
45. Žaloba žalobkyně a) je **nedůvodná**.
46. Obecně platí, že povolení k trvalému pobytu se vydá, jsou-li splněny další předepsané podmínky, tomu cizinci, který na území ČR pobývá nepřetržitě pět let. Doba tohoto předchozího pobytu se posuzuje za období bezprostředně předcházející podání žádosti (viz § 68 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, který obsahuje slovní spojení „ke dni podání žádosti“, takto uvedené pravidlo vykládá též ustálená judikatura, viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2021, čj. 5 Azs 210/2020-48; příp. ze dne 15. 6. 2016, čj. 9 Azs 95/2016-29, č. 3448/2016 Sb. NSS).
47. V souladu s § 68 odst. 3 písm. f) téhož zákona (ve znění do 30. 6. 2023) se do celkové doby nepřetržitého pobytu na území nezapočítává doba, po kterou cizinec na území pobýval na základě tzv. fikce pobytu ve smyslu § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců, pakliže nebylo žádosti cizince o vydání povolení, která fikci pobytu založila, vyhověno (k tomu viz také např. rozsudek NSS ze dne 29. 4. 2021, čj. 10 Azs 414/2020-41, body [7] až [16]).
48. V případě žalobkyně a) bylo z tohoto důvodu řízení o povolení trvalého pobytu přerušeno, a to hned dvakrát. Správní orgán I. stupně totiž v době podání žádosti o trvalý pobyt

nerozhodl o její žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu, který byl odvozován na manžela žalobkyně a). Tomuto rodinnému příslušníkovi však bylo povolení k dlouhodobému pobytu jako nositeli oprávnění ke sloučení rodiny zrušeno v roce 2017. Žalobkyně se ve snaze předejít ztrátě pobytového oprávnění pokusila v roce 2018 změnit účel pobytu ze sloučení rodiny na podnikání, nicméně i tato žádost byla posléze pravomocně zamítnuta, což plyne z odůvodnění nyní napadeného rozhodnutí a nebylo mezi stranami nijak sporné.

49. K tomu soud poznamenává, že v projednávané věci nepřezkoumává zákonnost správního řízení a rozhodnutí o přechodném pobytu. Předmětem soudního řízení je nyní toliko neudělení trvalého pobytu pro nesplnění podmínky nepřetržitého pobytu po dobu pěti let bezprostředně předcházejících podání žádosti (tedy v období od 14. 7. 2015 do 14. 7. 2020). Z toho plyne, že pro účely projednávaného případu je ve vztahu k dlouhodobému pobytu podstatný toliko výsledek řízení o něm – tedy, zda byla žádost zamítnuta a pobyt započít nelze, nebo jí bylo vyhověno a žalovaný jej naopak zohlednit musí.
50. Žádost o prodloužení dlouhodobého pobytu za účelem soužití rodiny podala žalobkyně dne 21. 4. 2016 s tím, že platnost tohoto povolení uplynula dne 6. 5. 2016. Od té doby pobývala žalobkyně až do okamžiku podání žádosti o trvalý pobyt v tzv. režimu fikce podle § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců. Všechny následné žádosti o pobytové oprávnění byly zároveň zamítnuty, a ve smyslu § 68 odst. 3 písm. f) zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném do 30. 6. 2023) je tak nelze započít pro účely pobytu. Postup správních orgánů byl v tomto směru správný, neboť žalobkyně a) podmínku délky pobytu podle § 68 odst. 1 zákona o pobytu cizinců v době podání žádosti skutečně nesplnila.
51. Dále se námitky koncentrovaly okolo otázky účastenství nezl. žalobce b) v řízení a jeho případného opomenutí, které soud vypořádal již shora v části, kde odůvodnil, proč žalobu žalobce b) odmítá. To však neznamená, že k oprávněným zájmům žalobce b) nemá být ve správním řízení vůbec přihlášeno, čehož se výhrada rovněž týkala. Pro určité typy řízení stanovuje § 174a odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců správním orgánům povinnost blíže zkoumat a poměřovat zásah do soukromého a rodinného života osob odlišných od (hlavního) účastníka řízení. Udělení trvalého pobytu přitom obecně není tím případem, kdy by správním orgánům takový postup prikazoval přímo zákon. To však neznamená, že jim tato povinnost neplyne např. z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, která má před zákonem aplikační přednost (viz např. rozsudek NSS ze dne 20. 9. 2018, čj. 10 Azs 127/2018-30). I z těchto důvodů pak soud žalobce v rámci řízení o žalobě připsal ze dne 22. 7. 2025, čj. 1 A 29/2025-13, vyzval k písemnému vyjasnění, zda trvají na tom, aby nezl. žalobce vystupoval v řízení v pozici dalšího žalobce, anebo zda požadují, aby mu bylo přiznáno postavení osoby zúčastněné na řízení. Žalobci k tomuto dotazu soudu prostřednictvím svého společného zástupce dne 24. 7. 2025 výslovně sdělili, že na procesním postavení žalobce b) nadále trvají viz č. l. 16 soudního spisu).
52. Žalovaná ve svém vyjádření odkázala na posouzení správního orgánu I. stupně k této otázce, který se přiměřeností zásahu do rodinného a soukromého života žalobkyně a) podrobně zabýval, a obsáhle citoval judikaturu zejména Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu. V tomto ohledu došel k závěru, že nezl. žalobce b) je rozhodnutím týkajícím se jeho matky sice dotčen, nicméně toto dotčení je nepřímé a svůj rodinný život může realizovat ve vlasti. Žalobkyni a) navíc nebyl pobyt na území ČR zakázán, jak bylo uvedeno výše. K přímému zásahu by tak došlo až v případě rozhodnutí, které by mělo tento důsledek.

Nejlepší zájem dítěte nemá absolutní povahu, vždy je třeba poměřovat konkurující zájmy, práva a svobody.

53. Judikatura správních soudů se situací, kdy je třeba v řízeních týkajících se pobytových oprávnění nejlepší zájem nezletilých dětí zohlednit, již zabývala. NSS v rozsudku ze dne 17. 8. 2020, čj. 1 Azs 160/2020-27, ve vztahu k řízení o dlouhodobém pobytu, dovodil, že „[r]eleванtní soudní judikatura nestanovuje absolutní převahu nejlepšího zájmu dítěte za všech okolností. Naopak jak judikatura ESLP, tak Ústavního soudu jej vnímá opět jako příkaz k vyvažování různých protichůdných zájmů, resp. nedávná judikatura Ústavního soudu zavedla jistou kategorizaci různých řízení podle intenzity působení nejlepšího zájmu dítěte (nálezn ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19). To od řízení, v nichž se přímo rozhoduje o úpravě práv a povinností dítěte právě jakožto dítěte (řízení o péči o dítě a styku s ním), přes řízení, jejichž účelem je upravit práva a povinnosti dítěte, aniž by se dotýkala statusu dítěte (řízení o soukromoprávních závazcích), po řízení, jejichž účelem není přímo zasáhnout do právního postavení dítěte, ale která mají na dítě zprostředkovaný právní dopad. V těchto kategoriích se pak nejlepší zájem dítěte projevuje různou intenzitou od předního a rozhodujícího kritéria až po „prosté“ vážení s dalšími hodnotami a zájmy. Nyní projednávaná věc spadá i podle Ústavního soudu do posledně zmíněné kategorie řízení, v němž je zájem dítěte pouze jedním z mnoha kritérií.“ (zvýraznění podtržením doplnil zdejší soud).
54. Nejlepší zájem žalobce b) jako nezletilého dítěte je tedy jedním z mnoha parametrů, k nimž musejí správní orgány přihlížet, a které je třeba vyhodnotit a poměřovat. Takové hledisko poté zcela zjevně nemá absolutní povahu. Protichůdným cílem v tomto případě může být např. zájem státu na dodržování zákonných norem týkajících se pobytu cizinců.
55. Z toho vychází i další relevantní rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2020, čj. 5 Azs 250/2017-42, podle nějž „[u]dělení pobytového oprávnění (nota bene u toho nejvyššího pobytového titulu cizince ve formě povolení k trvalému pobytu) nelze odůvodnit pouhým odkazem na ochranu soukromého a rodinného života žadatele. Opačný závěr by ve svém důsledku popíral smysl zakotvení jakýchkoliv dalších zákonných podmínek pro udělení povolení k trvalému pobytu a nelze jej tedy přijmout. Vzhledem k tomu, že správní orgány i soudy dospěly k závěru, že stěžovatel nesplnil základní zákonnou podmínku pro vydání povolení k trvalému pobytu dle § 68 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, kterou je stanovená délka nepřetržitého pobytu na území České republiky, nebylo již na místě zabývat se přiměřeností rozhodnutí o zamítnutí žádosti z hlediska jeho dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho rodiny. Navíc lze odkázat na již konstatovanou skutečnost, že nyní posuzovaná rozhodnutí správních orgánů o zamítnutí žádosti stěžovatele o povolení k trvalému pobytu nevedla k zániku oprávnění stěžovatele pobývat na území ČR a ani mu nebrání toto oprávnění znovu získat.“ (zvýraznění podtržením doplnil zdejší soud, srov. obdobně též rozsudek NSS ze dne 29. 4. 2021, čj. 10 Azs 414/2020-41, ve vztahu k dlouhodobému pobytu poté rozsudek ze dne 27. 3. 2020, čj. 5 Azs 320/2019-38).
56. Správní orgány mají (nejlepší) zájem nezl. žalobce b) zohlednit, a soud má za to, že žalovaná (resp. správní orgán I. stupně) tak učinily dostatečně, přezkoumatelným způsobem a citlivě. V nastalé situaci nelze mít za to, že je nutně v nejlepším zájmu žalobce b) na území dále setrvávat. I v domovské zemi by měl žalobce b) možnost rozvíjet svůj soukromý a rodinný život nejen s matkou, ale též s mladší sestrou, která ve Vietnamu pobývá. Z povinnosti přihlížet k nejlepšímu zájmu dítěte zjevně neplyne povinnost udělit žalobkyni a) trvalý pobyt (tedy oprávnění spojené v cizineckém právu pro občany třetích zemí s největšími výhodami), tím spíše při nesplnění nejdůležitější zákonné podmínky – minimální délky

kvalifikovaného pobytu podle § 68 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Takový výklad zákona by byl zjevně excesivní.

57. Soud nesdílí názor žalobkyně a), že by tu byly dány individuální okolnosti, které by umožňovaly se od výše vysloveného závěru odchýlit, což žalobkyně a) navrhl (a uvedla to i v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně). Soud má navíc za to, že její možnosti týkající se pobytu na území nejsou vyčerpány, a chce-li na území s nezl. žalobcem b) setrvat, není jí uzavřena možnost žádat o jiný druh pobytového oprávnění. Z ničeho neplyne, že by se žalobkyní a) bylo zahájeno řízení o správním vyhoštění, jehož důsledkem by mohl být zákaz pobytu.
58. Situace evidentně nedosahuje intenzity vyjádřené v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 3. 2021, čj. 30 A 3/2019-45, na nějž žalobkyně a) odkázala. V tamní věci šlo skutkově o poněkud jiný případ (přechodný pobyt rodinného příslušníka občana EU, kdy pobytový titul cizince byl od tohoto občana EU odvozován, nikoliv pobyt trvalý). Uvedené soudní rozhodnutí se navíc věnuje především výše uvedené povinnosti správních orgánů posoudit dopady do soukromého a rodinného života ve smyslu § 174a odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců ve výjimečných případech i tehdy, když jim to zákon výslovně neukládá, nikoliv problematice vedlejšího účastenství rodinného příslušníka ve správním řízení. Uvedené rozhodnutí soudu, resp. jeho závěry učiněné na podkladě odlišných skutkových a právních skutečností, tak není na nyní projednávanou věc přílehlavé,
59. Žalobkyně a) rovněž namítla, že rozhodnutí žalované je v tomto směru nepřezkoumatelné; k tomu je nutno poukázat na konstantní judikaturu NSS, podle níž platí, že „[z] *odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši.*“ (viz rozsudek NSS ze dne 24. 6. 2010, čj. 9 As 66/2009-46). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů přitom musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Touto vytýkanou vadou napadené rozhodnutí zjevně netrpí. Správní orgány přesvědčivě a přezkoumatelně zdůvodnily, jak zájem nezl. žalobce b) v řízení zohlednily a proč přikročily k neudělení trvalého pobytu žalobkyni a).
60. Taktéž není možné přijmout žalobní argumentaci, že skrze institut trvalého pobytu žalobkyně a) uplatňuje právo na samostatné povolení k pobytu ve smyslu čl. 15 směrnice Rady 2003/86/ES. Žalobkyně a) podala žádost o povolení k trvalému pobytu, což je pobytový titul, který v zásadě (až na výjimky uvedené v § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, viz výše) nelze odvodit od jiné osoby – lze jej pouze získat na základě určité započitatelné doby legálního pobytu na území, za splnění dalších podmínek. Naopak nestanoví, že by právo na pobytové oprávnění vzniklo automaticky po určité době, co bylo odvozováno od jiné osoby. Uniijní právo konkrétní druh pobytového oprávnění nespecifikuje – pouze uvádí, že by jej mělo být možné po určité době dosáhnout, aniž bude nadále odvozováno od rodinného příslušníka. Naopak nehovoří o délce, na niž má být uděleno, ani jeho povaze či kvalitě. Argumentace je ve vztahu k tomuto pobytovému oprávnění zcela zjevně nepřilehlavá, a nebyla ani nijak blíže rozvedena.

VI. Závěr a náklady řízení

61. Ze shora uvedených důvodů soud shledal žalobu nedůvodnou, a proto jí zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
62. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci ve věci neměli úspěch, resp. žaloba nezl. žalobce b) byla dokonce odmítnuta, proto jim náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec její obvyklé úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v záložce Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 23. prosince 2025

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobci:

- a) T. D. H., narozené dne X,
b) nezl. T. S. N., narozeného dne X,
oba státní příslušností Vietnamská socialistická republika,
oba bytem X,

oba zastoupeni Mgr. Markem Sedlákem, advokátem,
sídlem Moravské náměstí 754/13, 602 00 Brno

proti

žalované:

Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 6. 2025, č. j. MV-66801-4/SO-2025,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 12. 2025, čj. 1 A 29/2025-40, se podle § 166 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. doplňuje o výrok V. takto:

„V. V řízení o žalobě nezl. žalobce b) nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.“

Odůvodnění:

63. Soud vydal dne 23. 12. 2025 rozsudek ve věci žaloby žalobců, kterou se domáhali zrušení v záhlaví specifikovaného rozhodnutí žalované. Uvedeným rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 26. 3. 2025, čj. OAM-9011-24/TP-2020, který, správní orgán I. stupně zamítl žádost žalobkyně a) o povolení k trvalému pobytu podle § 75 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců, neboť nebyly splněny podmínky podle § 68 tohoto předpisu.
64. Soud žalobu žalobkyně a) výrokem I. rozsudku zamítl pro nedůvodnost podle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“). Žalobu nezl. žalobce b) však soud výrokem II. odmítl pro nepřípustnost podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s., neboť zjevně nebyl osobou oprávněnou k podání žaloby. V rámci výroků o nákladech řízení pak soud sice vyslovil, že žalobkyně a) nemá právo na náhradu nákladů řízení a žalované žádné náklady řízení nad rámec jí běžné úřední činnosti nevznikly, nerozhodl však výslovně o nákladech ve vztahu k té části řízení, která se týkala žaloby nezl. žalobce b).
65. Podle § 166 odst. 1 zákona č. 99/1963 S., občanský soud řád (dále jen „o. s. ř.“), který je upraven v části třetí uvedeného zákona, [n]erozhodl-li soud v rozsudku o některé části předmětu řízení, o nákladech řízení nebo o předběžné vykonatelnosti, může účastník do patnácti dnů od doručení rozsudku navrhnout jeho doplnění. Soud může rozsudek, který nenabyl právní moci, doplnit i bez návrhu.

66. Podle § 64 s. ř. s. [n]estanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ustanovení první a třetí části občanského soudního řádu.
67. Z komentářové literatury pak vyplývá, že „[p]ředně je třeba zmínit časovou disproporci mezi nabytím právní moci rozsudku soudu I. stupně vydaného dle soudního řádu správního a nabytím právní moci rozsudku soudu I. stupně vydaného dle občanského soudního řádu. Rozsudek vydaný v režimu soudního řádu správního nabývá právní moci okamžikem doručení, nikoliv až uplynutím 15 dnů po doručení rozsudku. Doplnující rozsudek, resp. doplňující usnesení lze vydat dle § 166 odst. 1 o. s. ř. jen za podmínky, že to navrhl některý z účastníků řízení, a to ve lhůtě 15 dnů od doručení rozsudku. Soud tak může z moci úřední (tj. bez návrhu) učinit pouze do doby nabytí právní moci rozsudku. V případě, že je proti rozsudku odvolání přípustné a je skutečně podáno, pak není vyloučeno, aby podnět k vydání doplňujícího rozsudku vzešel od odvolacího soudu, který si opomenutí soudu I. stupně všimne v rámci projednávání odvolání. Rozsudek soudu I. stupně není v této fázi ještě pravomocný, takže soud může vydat doplňující rozsudek. V procesním prostředí soudního řádu správního ovšem takovéto vztahové vazby neexistují, doslovné převzetí lhůt upravených v § 166 odst. 1 o. s. ř. do soudního řádu správního vede k enormnímu zkrácení doby, po kterou lze vydat doplňující rozsudek, resp. doplňující usnesení z moci úřední (jen do doručení rozsudku všem účastníkům řízení). Znamená to rovněž, že účastníci řízení mohou navrhnout vydání doplňujícího rozsudku i poté, co rozsudek již nabyl právní moci (po dobu 15 dnů od doručení rozsudku).“ [...] Nedostatek opomenutí výroku o náhradě nákladů řízení některých osob „lze zhojit vydáním dodatečného [doplňujícího] usnesení podle § 166 odst. 1 o. s. ř. Časovým limitem pro vydání tohoto usnesení nicméně je nabytí právní moci rozhodnutí, jímž se řízení končí, resp. uplynutí lhůty 15 dnů od doručení tohoto rozhodnutí účastníkům řízení (k tomu viz výklad k § 54 s. ř. s.).“ (KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. Soudní řád správní: Komentář. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2026-1-23]. ASPI_ID KO150_2002CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X; §§ 54 a 61 s. ř. s., s. 454 a 496).
68. Z uvedených důvodů proto soud v souladu s výše uvedenou právní úpravou *mutatis mutandis* tímto doplňujícím usnesením výslovně rozhodl též o nákladech řízení ve vztahu k žalobě nezl. žalobce b), kdy vycházel z § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého [ž]ádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 2 s. ř. s.).

Praha 23. ledna 2026

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně